

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Верховної Ради
Автономної Республіки Крим
20.10.2010 р. № 1911-5/10

ПРОГРАМА
реформування та розвитку житлово-комунального господарства
Автономної Республіки Крим на 2010—2014 роки

Розділ I. Загальні положення

Програму реформування та розвитку житлово-комунального господарства Автономної Республіки Крим на 2010—2014 роки (далі — Програму) розроблено відповідно до Закону України «Про Загальнодержавну програму реформування та розвитку житлово-комунального господарства на 2009—2014 роки».

У житлово-комунальному господарстві Автономної Республіки Крим загострилася низка проблем.

Незадовільним є фінансовий стан підприємств та організацій галузі, обумовлений недосконалістю тарифної політики й заборгованістю споживачів усіх рівнів за надані житлово-комунальні послуги.

Невирішеними залишаються питання фінансування розвитку, відновлення, модернізації діючих потужностей водопостачання, водовідведення, міського електротранспорту, інженерних споруд, об'єктів житлового фонду та елементів благоустрою територій.

Соціальна залежність підприємств та організацій галузі, їх незадовільний фінансовий стан визначають недостатній рівень якості житлово-комунального забезпечення.

Локальний монополізм комунальних підприємств, неврегульованість правових механізмів їх відповідальності за кількість і якість послуг, що надаються ними, не дають змоги ефективно захищати інтереси споживачів.

Стан житлового фонду має прогресуючу тенденцію до зростання його фізичного зношування.

Протягом останніх років обсяги виконання капітального ремонту житла реалізуються на рівні 8—12% від нормативних потреб.

Не забезпечується вирішення питань заміни (модернізації) ліфтів зі строком експлуатації понад 25 років. Питома вага таких ліфтів у житловому фонді досягла 30,6%.

Питома вага загальної площі багатоквартирного житлового фонду, переданого в управління підприємствам недержавної форми власності, становить 6,1%. На території Автономної Республіки Крим створене й функціонує 561 об'єднання власників багатоквартирних житлових будинків, що становить 4,5% від загального обсягу багатоквартирного житлового фонду.

Рівень оснащення житла побутовими приладами обліку споживання енергоресурсів залишається низьким. Лічильниками теплової енергії та води оснащено відповідно 33,1% і 14,2% багатоквартирних житлових будинків.

Основна частина виробничих потужностей водопровідно-каналізаційної системи республіки побудована в період 1960-1980 років і потребує реконструкції.

Питома вага старих і аварійних водопровідно-каналізаційних мереж досягла 48,3%, понад 40% технологічного устаткування експлуатується із граничним фізичним зношуванням. Втрати очищеної води в мережах досягли 44,4%, питомі витрати електроенергії на 1 м³ поданої води становлять 1,345 кВт.

Строки експлуатації 45% котелень перевищують 25 років. У них продовжують експлуатуватися 495 морально та фізично зношених котлів. Питома вага котлів зі строком експлуатації понад 20 років, старих і аварійних мереж тепlopостачання становить відповідно 34,7% і 30,4%.

Питоме витрачання палива на виробництво теплової енергії продовжує залишатися високим і становить 164,9 кг у.п./Гкал.

Рухомий склад Кримського республіканського виробничого підприємства «Кримтролейбус» потребує оновлення. Наднормативний строк експлуатації мають 97,4% пасажирських тролейбусів.

Більше 70 км контактної мережі експлуатується з наднормативним зношуванням.

Весь рухомий склад Євпаторійського трамвайного управління досяг наднормативного строку експлуатації, 80% довжини трамвайного шляху потребує ремонту.

Стан об'єктів благоустрою населених пунктів в автономії та рівень їх утримання не повною мірою відповідають потребам населення.

У цілому за галуззю дебіторська заборгованість підприємств і організацій, що надають послуги з тепло-, водопостачання та водовідведення, утримання житлового фонду та об'єктів благоустрою, досягла 539,5 млн грн. У тому числі заборгованість населення за надані житлово-комунальні послуги — 375,5 млн грн.

Фінансовий стан підприємств житлово-комунального господарства не дає змоги забезпечити якісне надання послуг і здійснювати інноваційну діяльність, направлену на реконструкцію своїх основних фондів і відновлення інфраструктури населених пунктів.

Розділ II. Мета Програми

Мета Програми полягає в реалізації на території Автономної Республіки Крим державної політики в питаннях реформування житлово-комунального господарства, яка визначена Законом України «Про Загальнодержавну програму реформування та розвитку житлово-комунального господарства на 2009—2014 роки» і базується на таких основних принципах:

- створення умов для стабільного та якісного надання житлово-комунальних послуг споживачам;
- оновлення виробничої бази підприємств житлово-комунального господарства з урахуванням впровадження прогресивних технологій та інноваційної моделі розвитку галузі;
- підвищення ефективності використання енергоносіїв, зниження енергоємності виробництва;
- ліквідація диспропорції між попитом та пропозицією на ринку житлово-комунальних послуг;
- підвищення рівня управління житлом і комунальною інфраструктурою;
- створення рівних умов для всіх суб'єктів господарювання у сфері житлово-комунального господарства;
- стимулювання інвестиційної діяльності підприємств галузі з метою модернізації і реконструкції виробничо-технологічних фондів;
- забезпечення ефективного використання фінансових і матеріальних ресурсів виробниками та виконавцями житлово-комунальних послуг;
- гласність, громадський контроль і прозорість у прийнятті рішень із питань житлово-комунального господарства.

Розділ III. Основні завдання та заходи щодо реалізації Програми

Основні завдання та заходи щодо реалізації Програми визначені в Додатку 1 з таких основних напрямів роботи.

1. Розвиток системи регулювання діяльності природних монополій на ринку комунальних послуг в Автономній Республіці Крим.

У період 2010-2011 років в Автономній Республіці Крим планується здійснити заходи щодо удосконалення системи управління підприємствами водопровідно-каналізаційного господарства, проведення інвентаризації основних фондів підприємств тепло-, водопостачання та водовідведення, створення служб енергоменеджменту, перегляду норм споживання паливно-енергетичних ресурсів, впровадження регіональної системи контролю за виконанням ліцензійних умов ведення господарської діяльності.

2. Реалізація в Автономній Республіці Крим державної житлової політики, створення системи ефективного управління багатоквартирним житловим фондом.

Основними напрямками роботи з удосконалення системи управління житловим господарством є створення об'єднань співвласників багатоквартирних житлових будинків (далі — ОСББ) і реалізація заходів щодо передачі відомчого житлового фонду (у тому числі гуртожитків) у комунальну власність територіальних громад.

Створення ОСББ сприятиме формуванню власників багатоквартирних житлових будинків і забезпеченню ефективного використання фінансових ресурсів на їх утримання.

Передача відомчого житлового фонду в комунальну власність територіальних громад дасть можливість забезпечити рівні можливості в обслуговуванні житлових будинків і бюджетному фінансуванні витрат, пов'язаних із їхнім капітальним ремонтом.

Передача відомчих гуртожитків у комунальну власність територіальних громад дасть можливість здійснити приватизацію житла в гуртожитках відповідно до Закону України «Про забезпечення реалізації житлових прав мешканців гуртожитків» і створення об'єднань співвласників для формування власників будинків гуртожитків.

У період 2010—2014 років в Автономній Республіці Крим планується здійснити заходи щодо створення ОСББ загальною площею житла 11988 тис. м² і передачі в комунальну власність територіальних громад 957,3 тис. м² відомчих житлових фондів, у тому числі гуртожитків — 241,2 тис. м².

Пріоритетними напрямами роботи в питаннях поліпшення утримання житлового фонду є ліквідація аварійності та давності житлових будинків, заміна (модернізація) ліфтів зі строком експлуатації понад 25 років.

У 2010—2014 роках у республіці планується ліквідувати аварійність і давність 86,9 тис. м² житлового фонду, замінити (модернізувати) 660 ліфтів у житлових будинках підвищеної поверховості.

3. Розвиток конкурентного середовища на ринку обслуговування житла в Автономній Республіці Крим.

Проведення власниками житла конкурсного відбору підрядників для його технічного обслуговування дасть можливість підвищити якість утримання житлового фонду та ефективність фінансових ресурсів, що використовуються.

У 2010—2014 роках планується залучити підприємства недержавної форми власності до обслуговування 4,4 млн м² комунального житлового фонду.

У 2010—2012 роках планується виконання заходів щодо визначення в містах кварталів (мікрорайонів) застарілого житлового фонду, розробки проектів комплексної їхньої забудови, проведення конкурсів з визначення інвесторів-забудовників, з 2013 року — розпочати здійснення їхньої реконструкції із залученням коштів інвесторів.

4. Забезпечення безбиткового функціонування підприємств житлово-комунального господарства в Автономній Республіці Крим.

Основними напрямами роботи із забезпечення безбиткового функціонування підприємств є поетапне наближення вартості житлово-комунальних послуг до фактичних витрат на їх виробництво та надання, ліквідація перехресного субсидування комунальних послуг, підвищення дисципліни розрахунків, оптимізація енергетичних і матеріальних ресурсів у сфері виробництва та надання житлово-комунальних послуг.

У 2012 році планується довести до 100% рівень відшкодування доходами витрат операційної діяльності підприємств на виробництво та надання послуг, до 98% — рівень оплати послуг населенням.

З метою удосконалення системи обліку та контролю нарахувань і надходжень коштів за житлово-комунальні послуги в 2010—2012 роках планується створення в містах Сімферополь, Ялта, Алушта, Феодосія, Керч і Судак розрахункових центрів з автоматизованими системами нарахувань і обліку оплати житлово-комунальних послуг.

5. Технічне переоснащення житлово-комунального господарства в Автономній Республіці Крим.

У 2010—2014 роках планується здійснити заходи щодо оновлення виробничої бази підприємств галузі з урахуванням впровадження прогресивних технологій, забезпечити підвищення ефективності використання енергоресурсів і зниження енергоємності виробництва. Внаслідок цього передбачається скоротити:

питому вагу старих і аварійних мереж теплопостачання — на 15,4%, водопостачання — на 23,3%;

питому вагу рухомого складу міськелектротранспорту з наднормативним строком експлуатації — на 77,4%;

питомі витрати електроенергії на 1 м³ поданої води — на 36,5%;

питомі витрати умовного палива на виробництво теплової енергії — на 3,8%.

Основними напрямами роботи з виконання запланованих заходів є:

завершення розробки оптимізованих схем теплопостачання населених пунктів і розробка регіональної програми модернізації комунальної теплоенергетики;

здійснення коректування програмних заходів «Питна вода Криму»;

завершення розробки регіональної програми поводження з відходами;

розробка та виконання заходів щодо оновлення рухомого складу міського електротранспорту;

виконання заходів щодо реалізації інвестиційних проектів з реконструкції та капітального ремонту житлового фонду, систем централізованого тепло-, водопостачання та водовідведення, а також з технічного переоснащення об'єктів у сфері благоустрою населених пунктів і міськелектротранспорту;

виконання заходів щодо оснащення житлового фонду подомовими приладами обліку споживання води та теплової енергії;

виконання заходів щодо реалізації інноваційних проектів, направлених на удосконалення системи управління житловим фондом, скорочення технологічних витрат і втрат енергоресурсів;

виконання заходів щодо реалізації інвестиційних проектів з технічного переоснащення та капітального ремонту житлових будинків ОСББ.

6. Залучення інвестицій для співробітництва в реалізації програм і проектів з розвитку житлово-комунального господарства в Автономній Республіці Крим.

У 2010—2011 роках у республіці необхідно сформувати перелік пріоритетних інвестиційних пропозицій і створити оборотний фонд інвестиційних проектів у житлово-комунальному господарстві, здійснити розробку проектних пропозицій для одержання міжнародної технічної допомоги у сфері водопостачання.

У 2010—2014 роках в Автономній Республіці Крим планується продовжити роботу з реалізації проектів розвитку сільського водопостачання в межах довгострокової Програми розвитку та інтеграції Криму (ПРІК), що фінансується Програмою Розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН) і в межах швейцарсько-українського проекту «Підтримка децентралізації в Україні» DESPRO.

Розділ IV. Організаційне забезпечення реалізації програми та проведення моніторингу виконання встановлених завдань

Основні завдання органам виконавчої влади Автономної Республіки Крим, органам місцевого самоврядування та районним державним адміністраціям в Автономній Республіці Крим з реалізації Програми визначені в Додатку 1.

Рада міністрів Автономної Республіки Крим і виконавчі комітети міських рад, районні державні адміністрації в Автономній Республіці Крим щороку розробляють і вносять на затвердження Верховної Ради Автономної Республіки Крим і відповідним міським і районним радам плани заходів щодо реалізації регіональної і місцевої програм реформування та розвитку житлово-комунального господарства з урахуванням результатів роботи в попередньому році та можливостей їхнього фінансування.

Пов'язані з виконанням Програми функції зі взаємодії і координації роботи органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування та районних державних адміністрацій в Автономній Республіці Крим, підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності покладаються на Раду міністрів Автономної Республіки Крим.

Організацію виконання Програми здійснюють відповідно до своїх повноважень:

на республіканському рівні — Міністерство житлово-комунального господарства Автономної Республіки Крим;

на місцевому рівні — органи місцевого самоврядування та районні державні адміністрації в Автономній Республіці Крим.

Моніторинг виконання Програми здійснюється щокварталу Міністерством житлово-комунального господарства Автономної Республіки Крим на базі державних і галузевих статистичних даних, спеціальних звітних даних.

Розділ V. Фінансове забезпечення виконання завдань Програми

Прогнозний обсяг фінансового забезпечення виконання завдань Програми визначений у Додатку 2.

На 2010—2014 роки він становить 2371,1 млн грн, у тому числі:

кошти Державного бюджету України — 1244,9 млн грн;

кошти бюджету Автономної Республіки Крим — 250,8 млн грн;

кошти місцевих бюджетів — 377,3 млн грн;

інші джерела, не заборонені чинним законодавством (кредитні ресурси, кошти інвесторів, міжнародна технічна допомога, кошти підприємств і населення), — 498,1 млн грн.

Кошти Державного бюджету України на виконання заходів щодо реалізації Програми використовуються відповідно до Закону України «Про Загальнодержавну програму реформування та розвитку житлово-комунального господарства на 2009—2014 роки».

Розділ VI. Контроль за виконанням Програми

Контроль за виконанням Програми здійснює Рада міністрів Автономної Республіки Крим.

Громадський контроль за ходом реалізації Програми здійснюється представниками громадських організацій (з їх згоди).

Міністерство житлово-комунального господарства Автономної Республіки Крим інформує Раду міністрів Автономної Республіки Крим про хід виконання заходів, визначених Програмою, а також надає інформацію про хід її реалізації до Міністерства з питань житлово-комунального господарства України.

Рада міністрів Автономної Республіки Крим щороку не пізніше 1 липня за результатами моніторингу надає до Верховної Ради Автономної Республіки Крим інформацію про хід виконання Програми.

Контроль за використанням бюджетних коштів, що виділяються на забезпечення виконання Програми, здійснюється в порядку, установленому бюджетним законодавством.

Розділ VII. Очікувані результати

Виконання Програми дасть можливість на території Автономної Республіки Крим:

- забезпечити реалізацію державної політики у сфері житлово-комунального господарства;

- зменшити до рівня експлуатаційної безпеки зношування основних фондів у житлово-комунальному господарстві, а також витрати та збитки при виробництві житлово-комунальних послуг;

- забезпечити стабільну та ефективну роботу підприємств житлово-комунального господарства, підвищити рівень безпеки систем життєзабезпечення населених пунктів;

- поліпшити житлово-комунальне обслуговування населення;

- досягти оптимального співвідношення рівня доходів населення і його витрат на оплату житлово-комунальних послуг;

- створити сприятливі умови для нагромадження інвестиційних ресурсів, залучення позабюджетних коштів на реконструкцію та модернізацію об'єктів житлово-комунального господарства;

- провести комплексну модернізацію та технічне переоснащення житлово-комунального господарства;

- створити прозорий механізм взаємодії органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування та районних державних адміністрацій в Автономній Республіці Крим, підприємств і громадських організацій, направлений на вирішення проблемних питань у сфері житлово-комунального господарства.

Основні очікувані результати виконання Програми наведені в Додатку 3.